

АНАЛІЗ ЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ УКРАЇНИ

Однією із засад внутрішньої та зовнішньої політики України є збереження навколишнього середовища. Держава повинна спрямовувати свої дії на вирішення екологічних проблем, що призводять до негативних екологічних, соціальних та економічних наслідків. Україна визначила свої основні дії в Законі «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року», у якому зазначено наміри скоротити антропогенний вплив на екосистеми, що включає в себе зменшення екологічного навантаження на них, охорону ресурсів, екологізацію промисловості, транспорту, енергетики тощо[1].

Зміна клімату - найбільша екологічна проблема сучасності, що загрожує світовій економіці, міжнародній безпеці та подальшому існуванню людства загалом, і повинна вирішуватись у планетарних масштабах. Забруднення атмосферного повітря є однією з найбільш актуальних питань: рівень забрудненості в містах та промислових регіонах залишається стабільно високим. Причиною цього є робота підприємств добувної та переробної промисловості, теплові електростанції та автотранспорт. У 2019 році прийнято Закон про моніторинг, звітність та верифікації викидів парникових газів, що введеться в дію з 2021 року.

Україна є однією з найменш водозабезпечених країн Європи, при цьому водокористування відбувається нераціонально, здійснюється забруднення річкових басейнів та прибережних вод морів. Скиди забруднених вод, незадовільне водовідведення, недотримання норм водоохоронних зон – все це шкодить водним ресурсам. Також, моніторинг якості води вже є застарілим та не відповідає стандартам.

Сучасне землекористування теж потребує реформ. Більш як 150 тисяч гектарів земель порушені внаслідок гірничодобувної та інших видів діяльності. Ґрунти піддаються водній ерозії та вивітрюванню, підтопленню та засоленню через нераціональне землекористування. Ліси на території України розташовані нерівномірно через природну зональність, а проблеми в цій області викликані недосконалістю системи управління лісовим господарством, недостатньою розвиненістю правової та податкової бази, відсутністю фінансування діяльності.

Існують проблеми і з надкористуванням, що загрожують економічній безпеці країни. На території України виявлено до 5 % усіх мінерально-сировинних ресурсів земної кулі, хоча, неефективне управління в цій сфері, недостатність спеціалістів, новітніх технологій та довготривалість видобутку в

основних районах знецінює цей природний дар. Врятувати ситуацію може перехід до ресурсозберігання, впровадження моніторингу та невідворотності відповідальності за правопорушення.

На території України через зміну клімату, великий обсяг використання транспорту, аварійність значної частини комунального господарства, недостатнє фінансування присутній високий ризик виникнення катастроф. Також, зона відчуження потребує особливого нагляду, оскільки ці землі забруднені радіоактивними речовинами. Проте, на цій території з'явилась можливість зберегти типовий природний комплекс Полісся.

Через недостатню кількість заходів щодо перероблення та утилізації відходів, їх великі об'єми стають факторами гальмування національної економіки і погіршення екологічної ситуації. Відсутність контролю з боку держави призводить до утворення звалищ із небезпечними для водних та земельних ресурсів відходами. На відміну від інших європейських держав, в Україні дуже низький рівень переробки та утилізації сміття через непоширеність культури рециклінгу, недосконалу законодавчу базу та відсутність моніторингу в управлінні відходами.

Біосфера України нараховує більше 70 тисяч видів флори і фауни, але протягом останніх років спостерігається поповнення Червоної книги новими видами. З метою збереження вимираючих видів рослин і тварин потрібно зменшити антропогенний вплив та збільшити площу земель, виділені під природоохоронні об'єкти, та переглянути законодавчі й нормативні акти [2].

Проаналізувавши екологічну ситуацію в Україні, можна зрозуміти, що її громадяни повинні бути зацікавлені у збереженні та відновленні екосистем. Знайти рішення означає забезпечити необхідним для життя не тільки себе, але й майбутні покоління.

Список літератури

1. Матус С.А., Левіна Г.М., Карпюк Т.С., Де-нищик О.Ю., Базове дослідження стану та напрямів розвитку екологічної політики України та перспектив посилення участі організацій громадянського суспільства у розробці та впровадженні політик, дружніх до довкілля [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.irf.ua/>
2. Відомості Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text>

Науковий керівник: к.т.н., доц. Затхей В.А.